

vejelser, f.eks. om, hvorledes man afgør, om en indsat bør placeres i en afdeling, og hvor denne kategori af indsatte bør placeres under vare-tægtsfængslingen.

Jeg finder, at de vidtgående planer i beslutningsforslaget om rutinemæssige gennemsyn af personer, visitation af personale, udlægning af pigtråd langs ringmurene og glasplader mellem den besøgende og den indsatte ikke hører hjemme i det danske fængselssystem. Sådanne tiltag strider mod regeringens kriminalpolitiske holdning.

Den gældende ordning om udgang og prøveløsladelse som et normalt led i straffuldbyrdelsen er et væsentligt led i kriminalforsorgens behandlingsmæssige virksomhed. Udgang giver den indsatte mulighed for at fastholde forbindelsen med familie og venner under omstændigheder, der er klart mere normale end ved besøg hos den indsatte i institutionen.

Et udgangsforløb anses endvidere for egnet til at fastholde den indsatte i et ansvar for den pågældendes egen og eventuelle families tilværelse. Et udgangsforløb betyder yderligere, at den indsatte i stigende grad må undergive sig en selvdisciplinering ved gennemførelse af udgang uden misbrug og tilbagevenden til institutionen på et bestemt tidspunkt.

Under udgang skal den indsatte vænne sig til igen at omgås andre mennesker under former, der ikke er bestemt af de formelle og uformelle regler i en afsoningssituation, som de ellers lever under.

Muligheden for udgang og dermed kontakt med familie og venner må i øvrigt antages at indebære en nedsat risiko for såvel undvigelse som ny kriminalitet. Eksisterede denne mulighed ikke, ville familiemæssige forhold oftere få folk til at prøve at undslippe.

Endelig er udgangen med til at forhindre en forråelse af selve fængselsmiljøet – med de følger, det har for den enkelte indsatte. Den aggressivitet og hadefuldhed, som følger med et totalt lukket fængselssystem, går i sidste ende ud over alle i samfundet, fordi den indsatte som – kan man sige – et produkt af et sådant system typisk ville være farligere ved løsladelsen end ved indsættelsen.

Jeg kan derfor ikke anbefale det forslag om et automatisk stop for udgang i tilfælde, hvor der har været en undvigelse, således som det nævnes i beslutningsforslaget. Det må komme an på konkrete vurderinger.

Efter reglerne om prøveløsladelse skal der tages stilling til spørgsmålet om prøveløsladelse, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået.

Prøveløsladelse i henhold til denne bestemmelse er forudsat som et regelmæssigt led i fuldbyrdelsen af fængselsstraffe på 3 måneder og derover. Det er en betingelse for prøveløsladelse, at den dømtes forhold ikke gør den utilrådelig. Dette indebærer i praksis, at der ikke må foreligge en væsentlig risiko for, at den pågældende begår ny kriminalitet, der ikke er bagatelagtig, og som ikke formodes at kunne begrænses ved tilsyn og særvilkår.

Før der træffes bestemmelse om prøveløsladelse, skal der i alle tilfælde foretages en konkret og aktuel vurdering af, om der er risiko for tilbagefald. I denne vurdering indgår bl.a. antallet af tidligere løsladelser og betingede domme, den indsattes forhold under tidligere tilsynsperioder og dennes forhold ved løsladelsen m.v.

Hvis den dømte under afsoning er undvejet eller udeblevet og herunder har begået ny kriminalitet, vil det naturligvis have indflydelse på vurderingen. Hvis den dømte søger tilbage til det kriminelle miljø, således at det tyder på fortsat kriminel aktivitet, indgår det også i den samlede vurdering. Hertil kommer, at der ved undvigelse fra åben anstalt som hovedregel reageres med overførelse til lukket anstalt. Undvigelse fra en lukket anstalt straffes med disciplinærstraf, typisk med 7, eventuelt 14, dages strafcelle, ligesom der sker inddragelse af eventuel udgangstilladelse for en periode. Man får populært sagt karantæne.

Der skete i øvrigt i 1992-1994 en række stramminger i administrationen af reglerne om prøveløsladelse.

Under hensyn til, at reglerne om prøveløsladelse på linje med udgangsreglerne er et vigtigt led i straffuldbyrdelsen, finder jeg det heller ikke hensigtsmæssigt generelt at afskære fra muligheden for prøveløsladelse i tilfælde af undvigelse. Der kan jo være mange år mellem begivenhederne.

Kontrollen med, at de indsatte ikke er i besiddelse af ulovlige effekter, herunder narkotika, sker bl.a. ved hjælp af visitation i henhold til cirkulære om visitation af de indsatte og deres opholdsrum. Adgangen til visitation blev med henblik på at forhindre indsmugling udvidet i begyndelsen af 1980'erne.

Visitation af den indsatte person kan således bl.a. foretages ved indsættelse før og efter fra-